

## ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗ

# Η Μαρία Παλαιολόγου για τον Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες

Ισπανικά άρχισα να μαθαίνω γιατί ήθελα να ξέρω τι έλεγαν τα μάμπο, τα τσα τσα και τα σον που χόρευα. Κάποια στιγμή, πήγα ένα ταξίδι στην Κολομβία, στην πρωτεύουσα. Εμεινα δυο μήνες, τρεφόμενοι με μια απίθανη ποικιλία φρούτων και καρπιών και κάναμε με την παρέα κοντινές εκδρομές στα περίχωρα, όπου ιππεύαμε κάτι πανύψηλα άλογα και στήναμε μυθικά μπάρμπεκιου. Θυμάμαι ακόμη τους στρατιώτες να μας κάνουν σωματική έρευνα κάθε φορά που πηγαίναμε στο σουπερμάρκετ και τις περιπόλους που συναντούσες σε κάθε στροφή επαρχιακού δρόμου. Δεν κατέβηκα ποτέ στην καραϊβική πλευρά της χώρας, δεν πήγα προς τον Αμαζόνιο. Ηξερα ελάχιστα για τη λογοτεχνία της κι ακόμη λιγότερα για την κουλτούρα της βίας. Μου άρεσαν το ρούμι της και οι βραδιές που χορεύαμε σάλσα στα κλαμπ και βαγιενάτο στα σπίτια φίλων. Έκανα παρέα με κάνα δυο αριστερούς καθηγητές πανεπιστημίου κι έτσι μπόρεσα να επισκεφτώ υποψιασμένη τη φαβέλα της Σιουδάδ Μπόλιβαρ, να δω την αθλιότητα με τα ίδια μου τα μάτια και να πω ένα λευκό δυνατό ποτό που το έλεγαν τσίτσα. Τα πιτσιρικά έτρεχαν από πίσω μας για να μας πουλήσουν τσιγάρα μαριχουάνας θυμάμαι...



Η Μαρία  
Παλαιολόγου

Τον Μάρκες τον διάβασα σ' ένα νοικιασμένο δωμάτιο στη Σαλα-

μάνκα, λίγα χρόνια αργότερα, γιατί η κολομβιανή φίλη μου η Εβε τον λάτρευε. Εφυγα από 'κεί με εξαιρετικά ισπανικά, μια περιαμυδαλιτίδα, έναν μεταπτυχιακό τίτλο, την τέταρτη ομπρέλα που αγόραζα γιατί τις προηγούμενες τις είχε σπάσει ο αέρας, ένα πολύ ζεστό μπουφάν των πέντε ευρώ που έχω ακόμη, σελιδοδείκτες από το αγαπημένο μου βιβλιοπωλείο και μια ασπρόμαυρη αφίσα του Γκάμπο, που πήρα μαζί μου και πάλι στην Ισπανία, όταν ξανάφυγα για το επόμενο μεταπτυχιακό, σε άλλη πόλη αυτή τη φορά. Η αφίσα εξακολουθεί να βρίσκεται στον τοίχο του γραφείου μου, στο σπίτι μου στην Πάτρα.

Κάποια στιγμή, πέντε δυο χρόνια πια, είδα σε ανάρτηση μιας φίλης στο Facebook ένα μικρό απόσπασμα από βιβλίο του Μάρκες και κάτι δεν μου άρεσε. Αναζήτησα το πρωτότυπο και πιάσαμε κουβέντα για την ανάγκη να ξαναμεταφραστεί. Εκείνη, μεταξύ σοβαρού και αστείου, μου ευχήθηκε να το κάνω εγώ και γέλασα με την καρδιά μου. Το επόμενο καλοκαίρι δέχτηκα ένα τηλεφώνημα από τον εκδοτικό οίκο «Ψυχογιός» και μου πρότειναν αυτό ακριβώς που τότε μου είχε φανεί αδιανόητο.

Έκανα δέκα μέρες να ολοκληρώσω την πρώτη φράση του *Εκατό χρόνια μοναξιά*. Δεν θυμάμαι να έχω αμφοβητήσει τις δυνατότητές μου ποτέ άλλοτε σε τέτοιο βαθμό. Κάθε σελίδα έρμος, κάθε παράγραφος καινούργια γλώσσα, κάθε φράση διεξοδική έρευνα, κάθε λέξη αμφίσημη. Τρία βιβλία του κι ενάμιση χρόνο μετά τρέμω τη στιγμή που θ' ανοίξω τον *Ερωτα στα χρόνια της χολέρας* και θ' αρχίσω να μεταφράζω. Έχω διαβάσει ό,τι έχει γράψει η πένα του, έργα που έγραψαν άλλοι για κείνον, έχω ακούσει όλες τις συνεντεύξεις, μπαίνω στο αρχείο του στη σελίδα του Πανεπιστημίου του Τέξας και το μελετάω από καιρό σε καιρό, ακούω ξανά και ξανά τ' αγαπημένα του τραγούδια και γελάω πολύ με τ' αστεία του, αλλά το δέος μπροστά σ' αυτές τις περίπλοκες ασκήσεις ύψους που είναι τα κείμενά του δεν λείει να μ' εγκαταλείψει κι ας μου κλείνει εκείνος πονηρά το μάτι απ' την αιώνια αφίσα.

Από τις εκδόσεις Ψυχογιός, σε νέες μεταφράσεις της Μαρίας Παλαιολόγου, κυκλοφορούν τα ακόλουθα βιβλία του Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες: *Εκατό χρόνια μοναξιά* (2018), *Χρονικό ενός προαναγγελλέντος θανάτου* (2018), *Οι δύστυχες πουτάνες της ζωής μου* (2019).